

Vermijd dat uw digitale nalatenschap een nachtmerrie wordt voor uw erfgenamen

De Tijd – Peter Van Maldegem – 12/06/2025

Bij vermogensplanning worden digitale accounts zoals een cryptorekening en sociale media nog vaak vergeten. Nochtans kunnen ze de erfgenamen met problemen opzadelen. Op termijn dreigen die belast te worden op cryptomunten waar ze niet aan kunnen omdat de private sleutel niet tijdig is meegedeeld.

We leven steeds digitaler. Dat uit zich niet alleen op onze socialemedia-accounts, maar ook in wat we kopen. Meer dan 40 procent van de jonge beleggers koopt bijvoorbeeld digitale munten, zoals bitcoin, bleek eind mei uit een onderzoek van de Belgische toezichthouder FSMA.

En ook digitale kunst - kunst op een digitale drager - zit in de lift. Volgens het dataplatform Statista bezitten ongeveer 50.000 Belgen digitale kunst in de vorm van een NFT. Een NFT (non-fungible token) is een soort digitaal eigendomscertificaat dat gekoppeld is aan unieke digitale bestanden.

Omdat die digitale bezittingen niet tastbaar zijn, vragen ze in de vermogensplanning een andere aanpak, of toch op zijn minst meer aandacht. 'Over digitale nalatenschappen is nog bitter weinig gepubliceerd in de juridische wereld', zegt Tim

Roovers, advocaat en partner bij Sansen International Tax Lawyers. 'Er bestaat geen eenduidige wet die regelt wat er met digitale eigendommen en accounts moet gebeuren na iemands overlijden. Daardoor weten erfgenamen vaak niet of ze bepaalde gegevens mogen inzien of beheren zonder in strijd te zijn met bijvoorbeeld de privacywetgeving. En als ze niet op de hoogte zijn van de digitale bezittingen van de overledene, kan dat tot discussies over de erfbelasting leiden', zegt Roovers.

'Eigenlijk moet je een onderscheid maken tussen accounts die waarde hebben, zoals de cryptorekeningen, en accounts die geen financiële waarde hebben, zoals accounts op sociale media. Beide kan je maar beter goed regelen, zowel in het geval van een overlijden als in het geval van onbekwaamheid via een zorgvolmacht', zegt Roovers.

Cryptorekening

Wie een cryptorekening heeft, houdt er het best rekening mee dat die voor de erfgenamen een vergiftigd geschenk kan zijn als ze niet van de rekening op de hoogte zijn. Voor een aangifte van de nalatenschap kan de notaris via het Centraal Aanspreekpunt (CAP) bij de Nationale Bank opzoeken bij welke Belgische banken de klant een rekening had. Binnenkort wordt die databank uitgebreid met de buitenlandse rekeningen. Maar voor een cryptorekening zal die informatie niet volstaan.

Stel dat u of uw notaris al weet dat er een cryptorekening is bij een buitenlandse bank, dan is

de volgende vraag voor welk bedrag er belegd is in cryptomunten. Als de erflater geen informatie heeft verstrekt over de private sleutel van zijn wallet, dreigen de cryptoactiva niet alleen verloren te gaan, er duikt ook een probleem op voor de aangifte van de nalatenschap. 'Afhankelijk van de situatie adviseren we een nulwaarde dan wel een waarde 'pro memorie' aan te geven in de aangifte van de nalatenschap. Komt de private sleutel later toch nog boven water, dan kan een rechtzetting gevraagd worden', zegt Roovers.

Vergeet ook niet dat de gegevensuitwisseling de komende jaren alleen maar zal toenemen. Er is bijvoorbeeld de Europese richtlijn, DAC 8, die platformen of serviceproviders van cryptomunten verplicht de transacties te rapporteren. Die richtlijn moet ten laatste op 31 december 2025 worden omgezet in Belgische wetgeving. Op die manier kan het in extreme gevallen gebeuren dat erfgenamen belast worden op cryptoactiva die ze niet in handen kunnen krijgen omdat ze de private sleutel niet hebben.

Documenteren

Het is cruciaal alles goed te documenteren voor de erfgenamen en op te slaan in een digitale kluis. Documenteren is het toverwoord voor alle andere digitale accounts en voor de paswoorden op sociale media. 'Ik raad aan met paswoordmanagers te werken. Meestal werken die met een *secret key* die u in een digitale kluis kunt bewaren, of als bijlage bij uw testament kunt voegen, ook wel een codicil genoemd', zegt Roovers. 'Via een bijlage bij het testament kunt u ook andere personen dan uw erfgenamen aanduiden die het beheer van uw digitale accounts krijgen.'

Volgens Roovers wordt het beheer van digitale accounts in een zorgvolmacht vaak vergeten. 'Nochtans is het belangrijk dat niet alleen het beheer van uw bankrekening of uw medisch dossier, maar ook van uw accounts in goede

handen is als u zelf niet meer handelingsbekwaam bent.'

Sommige netwerken, zoals Facebook en Google, bieden wel al de mogelijkheid de opvolging van uw account te verzekeren na uw overlijden. U kunt iemand aanduiden die uw profiel na uw dood kan beheren of toegang krijgt tot uw accounts.

Duidelijke wensen nalaten over wat er moet gebeuren met uw accounts is zeer welkom. Dat voorkomt dat erfgenamen ruzie moeten maken over wat er met digitale gegevens of profielen moet gebeuren. Het zou niet de eerste keer zijn dat er discussie is of een Facebook-account bewaard moet blijven of verwijderd moet worden.

Goed documenteren kan veel administratieve frustratie verhelpen. Het afhandelen van onlineprofielen, abonnementen en toestemmingen vraagt veel tijd en energie, vooral als er geen centrale lijst bestaat. Kortom, wie zijn erfgenamen veel ongemak wil besparen, denkt het best vandaag al na over de nalatenschap van zijn digitale bezittingen en accounts. 'Zo anticipeert u niet alleen op de problemen van morgen, maar ook op die van overmorgen', zegt Roovers.

Tim Roovers
Advocaat-vennoot
Sansen International Tax Lawyers